

Interdyscyplinarna Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Polskie Kresy Wschodnie i ludzie stamtąd”

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń, 19–20 października 2012 roku

W dniach 19–20 października 2012 roku na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyła się druga edycja interdyscyplinarnej konferencji o polskich Kresach. Przyjechali na nią pracownicy naukowci i doktoranci z Ukrainy, Białorusi, Litwy, Łotwy, Kazachstanu oraz Polski.

Konferencja odbyła się przy wsparciu Senatu RP, pod honorowym patronatem rektora UMK prof. dr. hab. Andrzeja Tretyna. W czasie trwających dwa dni obrad prelegenci zaprezentowali 36 referatów, każdy w języku polskim. Konferencja przez swój interdyscyplinarny charakter obejmowała szereg zakresów tematycznych, takich jak: historia, kultura i obyczajowość Kresów, prasa oraz wydawnictwa polskie, a także język i szkolnictwo polskie za wschodnią granicą. Dużo uwagi poświęcono znanym ludziom wywodzącym się z Kresów. Przewodniczący Fundacji „Polskie Kresy Wschodnie – Dziedzictwo i Pamięć” dr Medard Masłowski podkreślał aspekt wielokulturowości Kresów, skąd wywodzi się wiele wybitnych postaci. Z tych stron pochodzili m.in.: Tadeusz Kościuszko, Józef Piłsudski, Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, ale także znani polscy dziennikarze, tacy jak: Ksawery Pruszyński, Melchior Wańkowicz czy Ryszard Kapuściński.

Wiele referatów dotyczyło tematyki medialnej. Lidiya Kuzemska (Lwowski Uniwersytet Narodowy) poruszyła w swoim referacie sprawę pomnika Profesorów Lwowskich oraz omówiła dyskurs medialny w polskiej i ukraińskiej prasie związany z tą sprawą. Justyna B. Walkowiak (Uniwersytet Adama Mickiewicza) przedstawiła wyniki pilotażowych badań na temat poglądów młodych Po-

laków na Litwie na lituanizację swych imion i nazwisk, odwołując się także do tego, jak ten temat przedstawiają polskie i litewskie media. Z kolei Jarosław Szlązak (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) prezentował losy Polaków ocalałych z ludobójstwa na Wołyniu, przytaczając też relacje prasowe z lat 1943–1944. Niżej podpisana zaprezentowała wpływ Kresów na twórczość reporterską Ksawerego Pruszyńskiego oraz obraz polskiego społeczeństwa ukazany w jego reportażach. Natomiast Teresa Sokołowska (Białoruś) przedstawiła panteon bohaterów Grodzieńszczyzny. Okazuje się, że dla Polaków zamieszkujących tamte ziemie bohaterami narodowymi, obok Tadeusza Kościuszki, Józefa Piłsudskiego, Jana Pawła II, są postacie żyjące współcześnie, m.in. założyciel Radia Maryja – o. Tadeusz Rydzyk.

Konferencja zbiegła się z 75. rocznicą deportacji obywateli polskich do Kazachstanu, dlatego jeden panel poświęcono sytuacji Polaków w tym kraju. W ramach panelu Zbigniew Aleksander Dmochowski, komentując tematy referatów, zwracał uwagę na różnicę pomiędzy pamięcią a prawdą w badaniach nad historią.

Także wielu innych prelegentów w swoich wystąpieniach wspominało o wpływie mediów na kształtowanie się poglądów Polaków za granicą i wspomaganie nauki języka polskiego poprzez oglądanie polskiej telewizji. Obradom towarzyszyły ponadto dyskusje, debaty i komentarze na temat kształcenia studentów polonijnych w Polsce.

Pierwszy dzień posiedzenia uświetnił występ zespołu ludowego „Malczyzna Piosenka” z Białorusi, który zaśpiewał w Muzeum

Etnograficznym im. Marii Znamierowskiej-Prufferowej. Na zakończenie konferencji polskim studentom zza granicy wręczono na kolejny rok akademicki stypendia fundacji

„Polskie Kresy Wschodnie – Dziedzictwo i Pamięć”.

Anna Modzelewska